

mindre er der nu nogen sær Opfordring til at komme ind paa en almindeligere sammenlignende Betragtning af det, man — jeg tror med en ellers ikke her i Thinget saa hyppigt fremtrædende Tilbøielighed til en noget overdreven Systematisering har kaldt to modsatte Systemer: Systemet af 1873 eller, om man vil, af 1873 og 75 og Systemet af 1877—78. Vi pleie ellers ikke, forekommer det mig, at være saa systematiske, og jeg tror, at efter en nærmere Granskning vil man se, at hvad der her er Spørgsmaal om, ikke saa meget er to modsatte Systemer; Stat og Kommuner med Private skulle jo i begge Tilfælde samvirke, men det Praktiske er det Forhold, hvori Bidragene til Udgiften deles mellem Stat og Kommune. Det gjælder da i alt Fald ubetinget om de Baner, som bære deres Driftsomkostninger. Naaget jeg altsaa ikke vil gaa ind paa en nærmere Sammenligning, tror jeg dog, at dette Dieblif er det naturlige til at indskyde en Bemærkning, som maatte kunde have forstjent sin Plads i Betænkningen, hvorved jeg vilde være bleven fritagen for at gjøre den, men som jeg i ethvert Tilfælde tror bør gjøres nu, siden den ikke er fremkommen tidligere. Da jeg har udtalt min Paaskjønnelse overfor den ærede Minister, vil han vel saa meget mindre kunne tage mig ilde op, at jeg her kommer tilbage til nogle Uttringer af ham ved Sagens første Behandling om „Systemet af 1873,“ en Opfattelse, hvormed jeg har udtalt min Mening til ham udenfor Thinget, men som har den Betydning, at jeg tror, det skuldes Thinget, at der gives en bestemt Forklaring i saa Henseende. Den ærede Minister opfatter dette saakaldte System af 1873 saaledes, at i det Mindste Regeringen skulde have vedkjendt sig den Anskuelse, at man vilde være villig til ubetinget at foreslaa Repræsentationen at give et saadant Tilskud som det, der den Gang var bragt i Forslag med Hensyn til de Baner, der omhandles i Loven af 1873, altsaa et Tilskud af indtil 80,000 Kr. til en hvilken som helst Bane, som Private tilbød at anlægge med saadant Tilskud, og det — jeg tror ikke, jeg tager feil, i alt Fald opfattede jeg den ærede Ministers Udtalelse saaledes — paa den Maade, at Regeringen skulde have bundet sig til at gjøre dette, uden nogen Granskning eller Prøvelse af den Linie, der af de Private blev valgt, altsaa uden Prøvelse af, om Anlægget overhovedet var henigtsmæssigt og tilraadeligt. Jeg kan ikke antage, at der i Indenrigsministeriet virkelig skulde findes noget Aftykke, som har kunnet give Anledning til denne Misforstaaelse. Hvad jeg i alt Fald med fuldkommen Bestemthed kan sige, er, at den Gang, jeg som Finanzminister gav Samtykke til det Lovforslag, der senere under 23de Mai 1873 blev til Lov, havde det aldrig været foreslaaet mig, at jeg skulde vedkjende mig et saadant Prin-

cip, og det kunde aldrig falde mig ind at give mit Samtykke til Opstillingen af et saadant System som dette, at man ved at samtykke i den Understøttelse, der skulde kunne gives disse enkelte Baner, skulde være gaaet ind paa en Anskuelse som den, at for Fremtiden skulde — uden nogensomhelst Grandskning fra Regeringens Side af den Linie, som valgtes — Enhver, der tilbød at anlægge en hvilken som helst Bane, kunne præsentere Statskassen eller i alt Fald Regeringen en Regel paa et saadant Tilskud som det, der blev givet de enkelte bestemte Baner, der omtales i Loven af 1873, med den Virkning, at Regeringen skulde være pligtig til at acceptere en saadan Regel iblandte. Det er en Opfattelse, som i den Grad vilde være mig en Umulighed, at jeg dog har troet ved denne Leilighed at maatte indskyde en Forklaring i saa Henseende, idet det jo efter Sagens hele Stilling er overflødigt at komme ind paa en nærmere Betragtning af de forskjellige mulige Ordningers indbyrdes Forhold. Jeg ser intet almengyldigt System hverken i det One eller i det Andet; efter min Betragtning foreligger der kun bestemte praktiske Forslag med Hensyn til visse Baner, og jeg fraraader meget, at man lægger saadanne stærkt systematiserende Tanker ind i de enkelte positive Forslag, der forelægges til Afgjørelse.

C. A. Hansen: Da jeg er ganske enig med det ærede 3die Medlem for 8de Kreds (Bonne) i, at der er lige stor Nødvendighed for og Trang til den thylandske Bane og Skive—Glyngøre Banen, har jeg med stor Glæde set, at det ærede Udvalg har optaget denne Bane i sit Forslag. Jeg tror, at disse to Baner ville supplere hinanden. Jeg tror, at efterhaanden vil det udvilde sig saaledes, at de Egne, der grændse til disse Baner, ville benytte den ene til den sydlige Trafik og den anden til den østlige, for saavidt de da ligge i nogenlunde Nærhed af en af disse Baner, og for Skive—Glyngøre Banen har den Befolkning, der bor der omkring, jo viist en saa stor Interesse som meget saa andre Egne, idet de nemlig have gjort Tilbud, som berettigede dem til den Gang at tro, at Sagen vilde være gaaet i Orden; de have viist, at det er dem overordentlig magtpaaliggende at blive delagtige i et Gode, som de ikke kunne naae ved egne Kræfter. — Hvad nu det lettere System, som der har været Tale om, angaar, saa er det ganske viist, at dette lettest lader sig gennemføre i Thy og frembyder der de færreste Vanskeligheder, men jeg har dog alligevel været nogen Frygt, og havde egentlig tænkt paa at fremkomme med et Forslag, som var beslægtet med den Lante, der blev udtalt af den ærede høbenhavnste Landssthingsmand, nemlig at det skulde staa Beboerne frit for at forlange en stærkere Bane, naar de vilde give deres forholdsvisse Andel, mod at Staten ligeledes skulde betale en